

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ТА ПЕРЕКЛАДУ

ЄВРОПЕЙСЬКА КРЕДИТНО-ТРАНСФЕРНА СИСТЕМА

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПАКЕТ

освітній ступінь	<u>бакалавр</u>
галузь знань	<u>03 Гуманітарні науки</u>
спеціальність	<u>035Філологія (англійська)</u>

ЗМІСТ

- 1. Загальна інформація про факультет та випускову кафедру**
- 2. Опис освітньої програми спеціальності**
- 3. Інформація про окремі компоненти освітньої програми**

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ФАКУЛЬТЕТ ТА ВИПУСКОВУ КАФЕДРУ

1.1. Інформація про факультет

Назва: Факультет іноземних мов

Адреса: 68610, Одеська область, м. Ізмаїл, вул. Репіна, 12, каб. 305

Телефон деканату: (04841) 5-39-92

Веб-сторінка факультету: <http://idgu.edu.ua/>

Електронна пошта: fim_idgu@ukr.net

Декан факультету: Дзіковська Лариса Миколаївна – кандидат філологічних наук,
доцент

1.2. Інформація про кафедру

Назва: Кафедра англійської мови та перекладу

Адреса: м. Ізмаїл, вул. Репіна, 12, каб. 409, 410

Телефон кафедри: (04841) 5-37-29

Веб-сторінка кафедри: Kafedra_EL_and_Trans@i.ua

Електронна пошта: kafedra_el_and_trans@ukr.net

Завідувач кафедри: Рябушко Світлана Олексіївна – кандидат педагогічних наук,
доцент

Перелік освітніх програм спеціальності:

- «ФІЛОЛОГІЯ: АНГЛІЙСЬКА І НІМЕЦЬКА МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ
(ПЕРЕКЛАД ВКЛЮЧНО)»

2. ОПИС ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

2.1. Профіль освітньої програми

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Ізмаїльський державний гуманітарний університет Факультет іноземних мов Кафедра англійської мови та перекладу
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Перший Бакалавр філології за спеціалізацією «Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська»
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма: «Філологія: англійська і німецька мови та літератури (переклад включно)»
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Одиничний ступень державного зразка, 240 кредитів ЄКТС
Наявність акредитації	Сертифікат про Акредитацію Серія НД-П № 1658477 від 2 липня 2013 р. Термін дії сертифіката до 1 липня 2018 р. Акредитовано в 2018 р.
Цикл/рівень	НРК України - 7 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень.
Передумови	Особа має право здобувати ступінь бакалавра на основі базової середньої освіти та/або освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст», у т.ч. здобутого за іншою спеціальністю (напрямом підготовки), за умови успішного проходження додаткових вступних випробувань. Абітурієнти, які вступають до ВНЗ на основі базової середньої освіти, повинні мати атестат про середню освіту встановленого зразка та результати ЗНО.
Мова(и) викладання	Українська, англійська, німецька,
Термін дії освітньої програми	до 1 липня 2023 р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://idgu.edu.ua/ects
2 – Мета освітньої програми	
<p>Забезпечити вищу освіту в галузі Гуманітарні науки / Філологія з широким доступом до працевлаштування, підготувати студентів до перекладацької діяльності (англійська, німецька, французька мови) з можливостями подальшого навчання на основі здатності бакалаврів до вирішення практичних завдань фахової сфери, у тому числі управління навчальними процесами, що мають місце в індивідуальному розвитку особистості.</p> <p>Ця програма є нормативним тимчасовим документом, в якому узагальнюється:</p> <ul style="list-style-type: none"> - цілі освітньої та професійної підготовки бакалавра-філолога відповідного рівня; - зміст освіти у вигляді основних результатів навчання та загальних й професійних компетентностей; - визначається зміст навчання, форми атестації як бази для опанування напрямом; - визначається система проведення атестації; - забезпечення розробки навчального плану, програм навчальних дисциплін і практик.	

3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Галузь знань: 03 Гуманітарні науки Спеціальність: 035 Філологія Спеціалізація 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно)
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна програма ґрунтується на сучасних наукових знаннях про цілі і цінності філологічної освіти, орієнтована на академічну та професійну підготовку на основі теоретичних досліджень і практичних наукових результатів з урахуванням світового досвіду викладацької діяльності, сучасного стану підготовки фахівців з мовної освіти в Україні. Акцентує увагу на здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері професійної діяльності, орієнтує на подальшу фахову самоосвіту.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Професійна освіта в галузі філології. Підготовка майбутнього перекладача з англійської та німецької мов.
Особливості програми	Успішне завершення програми передбачає здобуття фундаментальних та професійно орієнтованих знань і вмінь, здатності вирішувати типові професійні завдання в галузі філології та суміжних спеціальностей.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	<p>Бакалавр-філолог може працювати в науковій, літературно-видавничій та освітній галузях; на викладацьких посадах у закладах загальної середньої освіти, ВНЗ 1-2 рівнів акредитації (за наявності в освітній програмі циклу психолого-педагогічних та методичних дисциплін і проходження відповідних практик); у друкованих та електронних засобах масової інформації, PR-технологіях; у різноманітних фондах, спілках, фундаціях гуманітарного спрямування, музеях, мистецьких і культурних центрах тощо.</p> <p>По закінченню навчання випускники спеціалізації 035.04 Германські мови та літератури (переклад включно) можуть працювати на іноземних, спільних та вітчизняних підприємствах на посадах (відповідно до Класифікатора професій ДК 003: 2010.):</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2320, 2331 вчитель; - 2444.2 перекладач; - 3431 секретар-референт; - 2444.1 науковий співробітник; - 1448.1 менеджер з туризму; - 2451.2 журналіст; - 2444.2 редактор-перекладач;

	- 2444.2 гід-перекладач;
Подальше навчання	Випускник має право на продовження освіти в магістратурі для здобуття другого (освітньо-наукового) рівня.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентроване навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання, кейс-технології, індивідуально-творчий та практиологічний підходи. Лекції, лабораторні роботи, семінари, практичні заняття в групах, самостійна робота на основі підручників та конспектів, електронних підручників, консультації з викладачами, підготовка курсових робіт.
Оцінювання	Накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання студентів за всі види аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, спрямована на опанування навчального навантаження з освітньої програми: поточний контроль, модульний, підсумковий контроль, наукові роботи; письмові, усні екзамени, тестування, есе, презентації, виконання творчих завдань, колоквиуми, заліки з виробничої практики.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1. Здатність усно й письмово спілкуватися українською мовою як державною в усіх сферах суспільного життя, зокрема у професійній діяльності. ЗК 2. Здатність системно аналізувати головні тенденції історичного розвитку українського народу, цінувати його культурно-історичні та морально-етичні надбання та сприяти розв'язанню актуальних загальнодержавних і суспільних завдань. ЗК 3. Здатність до критичного мислення й ціннісно-світоглядної реалізації особистості. ЗК 4. Здатність учитися впродовж життя й оволодівати сучасними знаннями. ЗК 5. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 6. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 7. Здатність діяти із соціальною відповідальністю, розуміти основні принципи буття людини, природи, суспільства. ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно. ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній діяльності, опрацьовувати фахову літературу іноземною мовою. ЗК 10. Усвідомлена повага до різноманіття культур. ЗК 11. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 13. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій, зокрема для вирішення стандартних завдань

	<p>професійної діяльності. ЗК 14. Здатність проведення досліджень на належному рівні.</p>
<p>Фахові компетентності спеціальності (ФК)</p>	<p>ФК 1. Розуміння структури філологічної науки та її теоретичних основ. ФК 2. Базові уявлення про мову як особливу знакову систему, її природу та функції, про генетичну і структурну типологію мов світу; фонетичний, лексичний, граматичний рівні мови. ФК 3. Здатність демонструвати знання з теорії та історії мов(и), що вивчаються(-ється). ФК 4. Здатність аналізувати просторові (горизонтальні) та соціальні (вертикальні) різновиди мови, описувати соціолінгвальну ситуацію. ФК 5. Базові уявлення про загальні властивості літератури як мистецтва слова, про закони побудови художнього твору, особливості письменницької праці, літературні стилі, наукові методи і школи в літературознавстві. ФК 6. Базові уявлення про основні тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури. ФК 7. Системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до ХХІ століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища. ФК 8. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя. ФК 9. Розуміння сутності й соціального значення майбутньої професії, основних проблем дисциплін, що визначають конкретну філологічну галузь, їх взаємозв'язку в цілісній системі знань. ФК 10. Професійні знання й уміння з обраної філологічної спеціалізації: мовознавства, літературознавства, фольклористики, перекладознавства, прикладної лінгвістики. ФК 11. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації). ФК 12. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань. ФК 13. Розуміння значення всіх підсистем мови для вироблення вмінь аналізувати мовні одиниці, визначати їх взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють. ФК 14. Здатність створювати усні й письмові тексти різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами. ФК 15. Розуміння комунікативної діяльності як реалізації функцій мови в різних суспільних сферах (жанрово-стильова диференціація мови). ФК 16. Здатність здійснювати лінгвістичний та літературознавчий аналіз текстів різних стилів і жанрів. ФК 17. Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мови. ФК 18. Здатність до ведення ділової комунікації усно і письмово.</p>

7 – Програмні результати навчання

- ПРН 1. Використовувати українську мову як державну в усіх сферах суспільного життя, зокрема у професійному спілкуванні.
- ПРН 2. Аналізувати головні тенденції історичного розвитку українського народу, аргументувати свої погляди на дискусійні моменти української історії та сучасного суспільного життя.
- ПРН 3. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.
- ПРН 4. Організувати процес свого навчання й самоосвіти.
- ПРН 5. Демонструвати розуміння фундаментальних принципів буття людини, природи, суспільства.
- ПРН 6. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.
- ПРН 7. Використовувати іноземну мову для організації ефективної міжкультурної комунікації.
- ПРН 8. Застосовувати філологічні знання для розв'язання професійних завдань.
- ПРН 9. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології, зокрема для вирішення стандартних завдань професійної діяльності.
- ПРН 10. Виділяти галузі філології й окреслювати коло їх основних проблем.
- ПРН 11. Знати систему мови.
- ПРН 12. Знати історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються.
- ПРН 13. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.
- ПРН 14. Створювати усні й письмові тексти різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.
- ПРН 15. Аналізувати мовні одиниці, визначати їх взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.
- ПРН 16. Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їх специфіку й місце в літературному процесі.
- ПРН 17. Використовувати мову(и), що вивчається(-ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.
- ПРН 18. Здійснювати лінгвістичний та літературознавчий аналіз текстів різних стилів і жанрів.
- ПРН 19. Окреслювати основні проблеми дисциплін, що визначають конкретну філологічну галузь, пояснювати їх взаємозв'язок у цілісній системі знань.
- ПРН 20. Демонструвати знання з обраної філологічної спеціалізації: мовознавства, літературознавства, фольклористики, перекладознавства, прикладної лінгвістики.
- ПРН 21. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації).
- ПРН 22. Планувати і здійснювати дослідження в галузі філології на належному рівні.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення

Проведення лекцій з навчальних дисциплін науково-педагогічними працівниками, які мають науковий ступінь та/або вчене звання, складає понад 50% від загальної кількості годин (які мають науковий ступінь доктора наук або вчене звання професора – понад 10%); науково-педагогічних працівників, які є визнаними професіоналами з досвідом практичної роботи за фахом – понад 10%

Матеріально-технічне забезпечення	Забезпеченість аудиторним фондом, комп'ютерними робочими місцями, лабораторіями, необхідними для виконання навчальних планів; мінімальний відсоток кількості аудиторій з мультимедійним обладнанням відповідає Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності. Наявність соціально-побутової інфраструктури: бібліотеки, у тому числі читального залу; пунктів харчування актового залу; спортивного залу; спортивних майданчиків; медичного пункту. Забезпеченість здобувачів вищої освіти гуртожитком – 100%
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Інформаційне забезпечення: бібліотечний ресурс (фахова література, вітчизняні та закордонні фахові періодичні видання, в тому числі в електронному вигляді), електронний репозитарій, доступ до баз даних періодичних наукових видань, наявність веб-сайту ІДГУ, наявність електронного ресурсу Google Suite for Education. Навчально-методичне забезпечення: опис освітньої програми, начальний план, робочий навчальний план, робочі програми, комплекси навчально-методичного забезпечення, навчальні матеріали з кожної дисципліни навчального плану, програми практичної підготовки, робочі програм практик, методичні матеріали для проведення атестації здобувачів
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Підвищення кваліфікації (стажування) науково-педагогічних працівників у вітчизняних ВНЗ
Міжнародна кредитна мобільність	Universitatea Dunarea de Jos (Галац, Румунія) – угоди щодо семестрового академічного обміну, проведення спільного (паралельного) навчання і видачі дипломів, стажування науково-педагогічних працівників
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Наявна можливість для фізичних осіб

2.2. Перелік компонентів ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК 1.	Філософія	4	іспит
ОК 2.	Українська мова та основи академічного письма	6	залік
ОК 3.	Історія та культура України	5	іспит
ОК 4.	Вступ до мовознавства	5	іспит
ОК 5.	Вступ до германської філології з основами наукових досліджень	4	залік
ОК 6.	Іноземна мова: практичний курс Перша - англійська	27	залік (1), іспит (2,3,4,5)
ОК 7.	Ділова англійська мова	4	іспит
ОК 8.	Порівняльна типологія англійської та української мов (порівняльна лексикологія, порівняльна граматики)	4	іспит
ОК 9.	Стилістика англійської мови	4	іспит
ОК 10.	Основи педагогіки та психології	4	іспит

ОК 11.	II іноземна мова: практичний курс Друга – німецька	23	залік (2), іспит (1,3,4,5)
ОК 12.	Методика викладання філологічних дисциплін	4	іспит
ОК 13.	Теорія та історія світової літератури	12	залік (7), іспит (6,8)
ОК 14.	Курсова робота з I іноземної мови	1	іспит
ОК 15.	Курсова робота з II іноземної мови	1	іспит
ОК 16.	Навчальна практика (ознайомча)	3	іспит
ОК 17.	Навчальна практика (перекладацька)	6	іспит
ОК 18.	Виробнича практика (перекладацька)	6	іспит
ОК 19.	Виробнича практика (педагогічна, перекладацька)	9	іспит
ОК 20.	Підготовка кваліфікаційної роботи	6	захист
ОК 21.	Курсова робота з історії України	1	захист
ОК 22.	Курсова робота з всесвітньої історії	1	захист
Загальний обсяг обов'язкових компонентів:			
Вибіркові компоненти ОП			
<i>Вибірковий блок 1 (вибір факультету)</i>			
ВБ 1.1.	Теорія перекладу (вступ до перекладознавства, основи міжкультурної комунікації, теорія перекладу	10	іспит
ВБ 1.2.	Практика письмового та усного перекладу і термінознавство	22	залік (2), іспит (3,4,5)
ВБ 1.3.	Теорія та практика перекладу II іноземної мови	16	залік (6), іспит (5,7,8)
<i>Вибірковий блок 2 (вільний вибір студента)*</i>			
ВБ 2.1.	Етика та естетика / Історія релігій	4	залік
ВБ 2.2.	Інформаційно-комунікаційні технології за професійним спрямуванням / Мультимедіа технології та основи web-дизайну за професійним спрямуванням	4	залік
ВБ 2.3.	Самоменеджмент та управління особистою кар'єрою / Підприємництво та бізнес-культура	4	залік
ВБ 2.4.	Основи економічної теорії / Екологія	4	залік
ВБ 2.5.	Безпека праці/ Техніка безпеки без профспрямуванням	4	залік
ВБ 2.6.	Лінгвокраїнознавство Англії\ Країнознавство англійськомовних країн	4	залік
ВБ 2.7.	Міжкультурна комунікація – особливості перекладу (англійська мова)\ Основи редагування перекладів	4	залік
ВБ 2.8.	Особливості перекладу науково-технічних текстів\ Особливості перекладу публіцистичних текстів	4	залік
ВБ 2.9.	Переклад і редагування комерційних документів\ Особливості перекладу художнього тексту	4	залік
ВБ 2.10.	Лінгвокраїнознавство Німеччини\ Країнознавство німецькомовних країн	4	залік
ВБ 2.11.	Лексичні і граматичні труднощі перекладу (німецька мова)\ Укладання та редагування текстів (німецька мова)	4	залік
ВБ 2.12.	Перекладацький аналіз текстів різних жанрів (німецька мова)\ Професійна термінологія для перекладачів (німецька мова)	4	залік

*Переліки дисциплін вільного вибору студентів щорічно затверджуються рішеннями вчених рад університету та факультетів і розміщуються на офіційному веб-сайті університету. Студенти можуть обрати сертифіковану програму з переліку, затвердженого рішенням вченої ради університету (обсяг – 24 кредити ЄКТС), та опанувати додаткові фахові компетентності.

ВБ 2.13.	Західно-європейська літературна казка\ Гендерна проблематика в літературі	4	залік
ВБ 2.14.	Переклад як форма міжлітературної взаємодії\ Література античності, середньовіччя та епохи Відродження	4	залік
Загальний обсяг вибіркового компонента:		108	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240	

2.3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

- Атестація випускників освітньої програми «ФІЛОЛОГІЯ: АНГЛІЙСЬКА І НІМЕЦЬКА МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ (ПЕРЕКЛАД ВКЛЮЧНО)» проводиться у формі: 1) атестаційного екзамену з практики усного та писемного мовлення та перекладу (англійська); 2) атестаційного екзамену з практики усного та писемного мовлення та перекладу (друга мова (німецька/французька)); Атестація завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації: Бакалавр філології за спеціалізацією «Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська»

3. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОКРЕМІ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ *Обов'язкові компоненти ОП*

Філософія

1. КОД: ОК 1

2. РІК НАВЧАННЯ: перший

3. СЕМЕСТР: 2

4. ЛЕКТОР: доц. Запорожченко О. В.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ:

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.
- Здатність робити смислові узагальнення та висновки, виявляти в інформаційних даних і концептах хиби й вразливі місця, суперечності та неповноту аргументації.
- Готовність до пізнання нового і неперервного навчання, до опанування нових знань та стратегій/способів мислення.
- Здатність бути критичним і самокритичним.
- Здатність відрізнити суб'єктивні, спонтанні складові суджень від об'єктивних і аргументованих, вміти надавати перевагу останнім.
- Здатність брати участь в інтелектуальних дискусіях, використовувати ввічливі форми звернення до опонента, концентруватися на значущих складових судження, не переходячи на особистості.
- Увага і толерантність до іншої (й інакшої) думки, здатність аналізувати її зміст та структуру в процесі спілкування та адекватно на неї реагувати.
- Здатність життєво й фахово реалізовувати себе на основі ціннісно-світоглядних надбань людства (зокрема сприйняття людини не як засобу, а як цілі й цінності), що нерозривно поєднана з навичками критичного мислення, опануванням і обстоюванням громадянських чеснот і прав, соціальною відповідальністю, а також патріотичним піклуванням про продуктивний розвиток держави і суспільства.
- Здатність розуміти світоглядні, правові, соціальні, економічні, культурно-історичні, духовно-моральні питання, що виходять за межі фахової спеціалізації, завдяки чому відповідально й ефективно діяти в різних суспільних контекстах, сприяючи позитивному розв'язанню нагальних проблем.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

- Інтегрувати досягнення інших гуманітарних наук для вирішення актуальних проблем історії та археології.
- Демонструвати навички професійного спілкування з використанням наукових термінів, прийнятих у фаховому середовищі.

7. ПРЕРЕКВІЗИТ: -

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Філософія як форма суспільної свідомості. Структура, предмет і функції філософії. Стародавня філософія як зародок і колыска всіх наступних типів філософії. Основні філософські поняття античної філософії. Нові умови розвитку філософії. Від політеїзму до монотеїзму. Релігійний характер філософських пошуків. Філософія епохи Відродження. Представники європейської філософії Нового часу. Соціальні та антропологічні ідеї Нового часу та філософія Просвітництва. Загальна характеристика німецької класичної філософії, її представники. Марксистська філософія. Антропологічні напрямки в західній філософії. Проблема несвідомого та ірраціонального. Філософія людського існування (екзистенціалізм). Еволюція релігійної філософії. Сцієнтистські напрямки. Позитивізм та його різновиди. Структуралізм та модернізм в сучасній філософії. Філософська думка Київської Русі. Києво-Могилянська академія як осередок розвитку філософії в Україні. Проблема людини у філософських роздумах Г.Сковороди. Проблема звільнення людини і нації у творах мислителів Кирило-Мефодіївського братства. Розробка антропологічного принципу та ідея суспільного прогресу у творчості Франка, Драгоманова, Грушевського та ін. Подальший розвиток філософської думки в

Україні. Буття як універсальна філософська категорія. Свідомість людини як духовний спосіб орієнтації її у реальності буття. Загальний зміст і форми пізнавальної діяльності. Істина як процес. Природні передумови, матеріальні та духовні засади людського життя. Суспільне виробництво, його архітектоніка. Економічна, соціальна, політична і духовна сфери життя людей. Соціальна структура суспільства. Суспільна свідомість. Проблема сенсу, цінності і самоцінності людського життя у духовному досвіді людства. Ідея цілісної людини як вираз сенсу людського життя. Свобода і гуманізм. Свобода і культура.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Історія філософії: підручник / А. К. Бичко, І. В. Бичко, В. Г. Табачковський. — К., 2001.
2. Філософія : навч. посібник / за ред. І. Ф. Надольного. — 5-е вид., випр. і доп. — К. 2005.
3. Федів Ю., Мозгова Н. Історія української філософії: навч. посібник / Ю. Федів, Н. Мозгова. — К., 2001.
4. Чижевський Д. Нариси з історії філософи в Україні / Д. Чижевський // Твори. В 4 т. / під заг. ред. В. Лісового. — К., 2005.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

Українська мова та основи академічного письма

1. КОД: ОК 2

2. РІК НАВЧАННЯ: перший

3. СЕМЕСТР: 1

4. ЛЕКТОР: доц. Циганок І. Б.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ:

- Здатність брати участь в інтелектуальних дискусіях, використовувати ввічливі форми звернення до опонента, концентруватися на значущих складових судження, не переходячи на особистості.
- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, навички публічного мовлення, здатність ясно та виразно висловлюватися в процесі комунікації.
- Навички написання аналітичних і публіцистичних гуманітарних текстів, реферування, створення систематизованих оглядів спеціальної літератури. Дотримання стандартів академічного оформлення тексту.
- Вміння коментувати, анотувати або редагувати тексти і документи відповідно до певних критеріїв; представити результати наукових досліджень в друкованій формі, проводити їх презентацію.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

- Демонструвати навички професійного спілкування з використанням наукових термінів, прийнятих у фаховому середовищі.
- Встановлювати ефективну комунікацію з представниками різноманітних субкультур.

7. ПРЕРЕКВІЗИТ: -Вступ до спеціальності з основами наукових досліджень.

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Закономірності розвитку українського розмовного мовлення. Теорія мовленнєвої діяльності та види мовленнєвої діяльності. Основи наук про етику професійного спілкування, особливості користування нею у своїй професійній діяльності. Основні категорії, властивості, структура, мовні засоби академічного тексту, опанування технологією роботи з академічним текстом, сучасні норми української академічної мови та застосування їх у текстах на граматичному, орфографічному та лексико-семантичному рівнях. Українська мова серед інших мов світу. Фонетика. Класифікація звуків української мови. Орфографія, орфоепія, пунктуація української мови. Морфологія як вчення про частини мови. Іменник в українській мові. Прикметник в українській мові. Синтаксис української мови. Словосполучення і просте речення. Складне речення. Прямая і непряма мова. Діалог. Цитати. Українська пунктуація. Мовний стиль як сукупність засобів, вибір яких зумовлюється змістом, метою та характером висловлювання.

Науковий стиль. Публіцистичний стиль. Художній стиль. Розмовний стиль. Офіційно-діловий стиль. Епістолярний стиль. Конфесійний стиль. Ділове мовлення і культура мови. Культура мови, культура мовлення. Комунікативні якості мови.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Бондар О.І., Карпенко Ю.О., Микитин-Дружинець М.Л. Сучасна українська мова. – К., 2006.
2. Сучасна українська літературна мова. Лексикологія. Фонетика / А. К. Мойсієнко, О. В. Бас-Кононенко, В. В. Бондаренко. – К., 2010.
3. Сучасна українська літературна мова. Морфологія. Синтаксис / А. К. Мойсієнко, О. В. Бас-Кононенко, В. В. Бондаренко. – К., 2010.
4. Український правопис. – К., 2010.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ: лекції, практичні заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

Історія України та Української культури

1. КОД: ОК 3

2. РІК НАВЧАННЯ: перший

3. СЕМЕСТР: 1

4. ЛЕКТОР: проф. Циганенко Л.Ф.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ:

- Здатність до абстрактного, логічного та критичного мислення, аналізу і синтезу.
- Здатність застосовувати знання в професійній діяльності у стандартних та окремих нестандартних ситуаціях; здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- Розуміння структури дисципліни «Історія та культура України» та її теоретичних основ
- Здатність демонструвати знання з теорії та історії та культури мови, що вивчається.
- Критичне усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами у минулому та сучасності.
- Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань
- Здатність опрацювання наукових та інформаційних джерел й використання інформаційно-пошукових інструментів, таких як: бібліографічні довідники, путівники до архівних фондів, архівні описи та посилання на електронні ресурси.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

- Знати основні підходи до вивчення вітчизняної та світової історії.
- Знати основні періоди формування української державності.
- Запам'ятовувати та відтворювати найважливіші факти, події та процеси історичного минулого українського народу і людства загалом.
- Відтворювати наукову хронологію, періодизацію і характеристики основних етапів вітчизняної.
- Знати дати важливих історичних подій, явищ, процесів, які вплинули на історичний розвиток України, основні періоди розвитку української культури.
- Визначати основні тенденції історичного розвитку в конкретні історичні періоди.
- Аналізувати суспільні процеси в історії України у контексті європейської та світової історії.
- З'ясувати взаємозв'язок між історичними подіями, явищами, процесами та демонструвати змістовні думки, обґрунтовані положення і висновки про них.
- Визначати взаємозалежності глобалізаційних процесів і міжнародних та міжетнічних відносин.
- Досліджувати життя та діяльність конкретних людей у контексті їхньої історичної доби.
- Робити висновки про результати діяльності осіб, спільнот та структур у конкретні історичні епохи.

– Дотримуватись концепції міжнаціонального та міжкультурного діалогу в Україні.

7. ПРЕРЕКВІЗИТ:

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Періоди формування української державності. Важливіші історичні події, явища, процеси, які вплинули на історичний розвиток України. Основні періоди розвитку української культури та геополітичне становище України. Специфіка історико-етнографічних регіонів. найважливіші досягнення національної та світової культур; особливості розвитку української культури в різні хронологічні відрізки та вплив на неї загальноєвропейських тенденцій. Культурна специфіка окремих етнографічних груп українців й етнічних спільнот, які проживали або проживають у межах української держави. Середньовічна держава Київська Русь. Галицько-Волинське князівство. Передумови утворення Київської Русі. Українське козацтво.. Виникнення Запорозької Січі, її адміністративно-територіальний устрій, господарство, традиції. Поділ України на Правобережну і Лівобережну. Українські гетьмани. Початок українського національного відродження, історіографія проблеми. Кирило-Мефодіївське товариство. Т. Шевченко. Адміністративно-територіальний устрій та регіональний поділ українських земель у складі іноземних держав. Український культурно-національний рух. Українофіли. Діяльність громад. Виникнення українських політичних товариств. Діяльність українських національних партій. Проголошення незалежності УНР. Україна в Другій світовій війні (1939-1945 рр.) та післявоєнний період (1945-1954 рр.). Лібералізація суспільно-політичного життя. Економічні реформи та їх наслідки. Спроби оздоровлення суспільно-політичного життя у період «перебудови», погіршення економічної ситуації. Чорнобильська катастрофа. Початок формування системи багатопартійності в Україні. Декларація про державний суверенітет України 16 липня 1990 року. Серпневий заколот. Акт проголошення незалежності України 24 серпня 1991 року. Грудневий референдум. Вибори Президента України. Припинення існування СРСР. Україна в умовах незалежності. Розгортання державотворчих процесів. Становлення владних структур. Економічні проблеми. Модель реформування економіки України. Соціальні трансформації. Міжнаціональні відносини в Україні. Конституція України. «Помаранчева революція». «Революція гідності». Основні напрямки зовнішньої політики. Культурне та духовне життя народу в незалежній Україні.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Лазарович М. В. Історія України : навч. посіб. / М. В. Лазарович. – 3-тє вид., стереотип. – К., 2013.
2. Мицик Ю., Бажан О. Історія України. – К.: Кліо, 2015.
3. Пальм Н. Д. Історія української культури : навч. посібник / Н. Д. Пальм, Т. Є. Гетало. – Харків : Вид-во ХНЕУ, 2013. – 296 с.
4. Українська культура в європейському контексті / Ю. П. Богущкий. – К. : Знання, 2007. – 680 с.
5. Хома І. Я. Історія української культури : навч. посібник / І. Я. Хома, А. О. Сова, Ж. В. Мина. – Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2013. – 356 с.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

Вступ до мовознавства

1. КОД: ОК 4

2. РІК НАВЧАННЯ: перший

3. СЕМЕСТР: 2

4. ЛЕКТОР: -доц. Кольцун Н.М.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ:

- Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях;

- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- Розуміння структури дисципліни та її теоретичних основ.
- Здатність демонструвати знання з теорії дисципліни, що вивчається.
- Базові уявлення про мову як особливу знакову систему, її природу та функції, про генетичну і структурну типологію мов світу; фонетичний, лексичний, граматичний рівні мови.
- Здатність вільно й ефективно використовувати мову в усній та письмовій формі.
- Розуміння сутності, значення та основних проблем дисципліни.
- Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань;
- Здатність аналізувати просторові (горизонтальні) та соціальні (вертикальні) різновиди мови, описувати соціолінгвальну ситуацію.
- Розуміння значення всіх підсистем мови для вироблення вмінь аналізувати мовні одиниці, визначати їх взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють; професійні знання й уміння з дисципліни.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

- Здатність критично мислити, застосовувати творче використання різних теорій й досвіду (вітчизняного, закордонного) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань.
- Здатність працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), видобувати, обробляти й систематизувати інформацію, використовувати її в освітньому процесі.
- Ефективно спілкуватися в науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-ділових сферах; виступати перед аудиторією, брати участь у дискусіях, обстоювати власну думку (позицію), дотримуватися культури поведінки й мовленнєвого спілкування; володіти основами професійної культури,.
- Аналізувати й вирішувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на підставі сформованих ціннісних орієнтирів, визначати власну соціокультурну позицію в полікультурному суспільстві, бути носієм і захисником національної культури.

7. ПРЕРЕКВІЗИТ:

8. ЗМІСТ КУРСУ:Методологічні основи сучасного мовознавства, наукове розуміння сутності мови як суспільного явища, що виникло, розвивається й функціонує за специфічними законами. Найважливіші теоретичні відомості з мовознавчої науки, з метою підготувати студентів до наукового вивчення конкретної мови – рідної чи іноземної, а також виробити уміння самостійно аналізувати мовний матеріал.Предмет мовознавства. Зміст і основні завдання курсу „Вступ до мовознавства”. Місце мовознавства в системі наук.Основні проблеми мовознавства.Роль і значення методологічних засад у науці про мову. Визначення терміна «метод». Характеристика основних методів дослідження мови.Структура мови. Основні й проміжні рівні мови.Фонематичний рівень. Поняття фонологічної системи. Характеристика морфемного рівня. Словотвірний і морфологічний рівні мови. Слово як одиниця лексичного рівня. Поняття лексико-семантичної системи. Основні одиниці синтаксичного рівня. Сучасні теорії речення.Загальна характеристика мов світу. Найпоширеніші мови світу і міжнародні мови.Основні принципи та критерії побудови генеалогічної класифікації. Порівняльне вивчення мов.Характер взаємозв'язку між територіальною спільністю мов та генетичною їх спорідненістю. Ареальна лінгвістика.Поняття типологічної класифікації мов. Характеристика ізолюючих (кореневих) мов, аглютинативних мов, інкорпоруючих (полісинтетичні) та флективних мов. Особливості класифікацій мов В.Гумбольдта, Е.Сепіра, А.Шлейхера.Мова і мислення. Мова і мовлення. Функції мови. Українська мова як найважливіша ознака нації і самостійної держави. Загальнонародна мова та її диференціація. Психолінгвістичні основи інтерференції та види білінгвізму. Функціональна роль значення слова в породженні мови. Значення і смисл слова, його внутрішня структура.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Кочерган М.П. Вступ до мовознавства. – К.: Академія, 2000.

2. Карпенко Ю.О. Вступ до мовознавства. – К.: Академія, 2006.
  3. Завдання для самостійної роботи зі «Вступу до мовознавства» / Уклад. Д.І.Терехова. – К.: Вид. центр КДЛУ, 2000.
  4. Бевзенко С.П. Вступ до мовознавства: Короткий нарис. – К., 2006.
  5. Селіванова О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. – Полтава, 2006
  6. Левицький А.Е., Сингаївська А.В., Славова Л.Л. Вступ до мовознавства: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006.
- 10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ:** лекції, семінарські заняття, самостійна робота.
- 11. МОВА НАВЧАННЯ:** українська

Вступ до германської філології з основами наукових досліджень

1. КОД: ОК 5

2. РІК НАВЧАННЯ: перший

3. СЕМЕСТР: 1

4. ЛЕКТОР: -доц. Четверікова О.Р.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ:

- Думати науковими термінами, формулювати задачі, збирати дані, аналізувати їх та пропонувати рішення; працювати самостійно, приймати ініціативу та керувати часом;
- Здатність виконувати комплексні завдання протягом певного періоду часу та подавати результат вчасно; знаходити та використовувати інформацію з різних джерел згідно з поставленою метою.

- Володіти базовими загальними знаннями з дисципліни; мати здатність обговорювати поточний стан філологічних досліджень з дисципліни; встановлювати зв'язок між проблемами сьогодення та минулого.

- Здатність порівнювати мовні явища давніх та сучасних мов з метою вдосконалення навичок аналізу.

- Розуміти відповідну термінологію та релевантно використовувати її в процесі наукових досліджень;

- Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

- Знати сутність процесу наукового дослідження; основні напрямки, закономірності та методи наукових досліджень; основні методи теоретичного вивчення давніх і сучасних германських мов; основні віхи історії германських племен, основні характеристики сучасних германських мов.

- Знати будову та основні закономірності фонетичної, граматичної та лексичної підсистем давньогерманських мов.

- Орієнтуватися в дописемній та писемній історії давньогерманських племен і народів; аналізувати та порівнювати фонетичну, морфологічну та лексичну структуру давньогерманських і сучасних германських мов;

- Вміти працювати з давніми (зокрема готськими) текстами, а саме читати і перекладати їх за допомогою словника; працювати з обов'язковою і додатковою літературою з метою набуття і поліпшення навичок самостійної роботи за фахом.

- Формулювати наукові проблеми, здійснювати аналітичний огляд джерел наукової інформації та використовувати необхідні методи наукового дослідження з метою вирішення дослідницьких завдань.

7. ПЕРЕКВІЗИТ: основна іноземна мова

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Сучасні германські мови та їх поширення на земній кулі. Порівняльно-історичний метод (переваги та недоліки методу). Індоевропейська сім'я мов. Германська група мов: східно-північно-західно-германські мови (давні, сучасні). Історія стародавніх германців. Перші згадки про стародавніх германців. Германські племена та їх класифікації. Письмо у стародавніх германців (рунічне письмо, готський та латинський алфавіти). Фонетичні особливості германських мов (консонантизм).

Наголос. Система індоевропейських та германських приголосних. Перший пересув приголосних (Закон Грімма). Закон "satem-centum". Закон Вернера. Явище ротацізму. Винятки з закону Грімма та інші особливості приголосних. Другий пересув приголосних. Третій пересув приголосних.

Фонетичні особливості германських мов (вокалізм). Система індоевропейських та германських голосних. Германський "пересув" голосних. Аблаут (якісний, кількісний). Германське "переломлення" голосних. Умлаут. Морфологічні особливості германських мов. Морфологічна будова слова в індоевропейських та германських мовах. Граматичні категорії дієслова. Сильні, слабкі, претерито-презентні та нестандартні дієслова. Граматичні категорії іменника. Сильний, слабкий та ізольовані типи відмінювання іменників. Прикметник та прислівник. Відмінювання прикметників. Ступені порівняння прикметника та прислівника. Види займенників. Відмінювання займенників. Види числівників. Відмінювання числівників. Прості та складені числівники. Лексичні особливості германських мов. Особливості словникового складу германських мов (загально-індоевропейські, загально-германські, ізольовані та запозичені слова). Мовна картина світу у давніх германців. Семантичні зміни в германській лексиці.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. – К. : Центр учбової літератури, 2010.
2. Левицький В.В., Кійко С.В. Практикум до курсу "Вступ до германського мовознавства". – Вінниця: Нова книга, 2003.
3. Левицький В.В. Основи германістики – Вінниця: Нова книга, 2008.
4. Жлуктенко Ю.О., Яворська Т.А. Вступ до германського мовознавства. – К.: Вища школа, 1986.
5. Левицький В.В. Этимологический словарь германских языков в 4-х томах / В.В. Левицький. – Черновцы: Рута, 2000

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська

Англійська мова: практичний курс

1. КОД: ОК 6

2. РІК НАВЧАННЯ: перший - третій

3. СЕМЕСТР: заняття в 1, 2, 3, 4 та 5 семестрах

4. ЛЕКТОР: -викладачі: Шиляєва Т.В., Слободяк С.І., Крюкова О.І., доц.Олейнікова Г.О., доц., Четверікова О.Р., доц. Сорока Т.В.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ:

- Здатність сприймати автентичну іншомовну інформацію на слух, зокрема в звичайному спілкуванні та адекватно реагувати на неї; вільно володіти англійською мовою;
- Використовувати знання, уміння, навички, отримані в галузі теорії й практики перекладу; професійно профільовані знання системи мови й правил її функціонування при іншомовній комунікації;
- Здатність користуватися словниками та науковою літературою, аналізувати стан справ з питань своєї спеціальності; мати професійно орієнтовані загально-теоретичні знання з усіх аспектів мови, яка вивчається.
- Розуміння структури філологічної науки та її теоретичних основ;

- Базові уявлення про мову як особливу знакову систему; фонетичний, лексичний, граматичний рівні мови; вільно й ефективно використовувати мову, що вивчається, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя;
- Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань; створювати усні й письмові тексти різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.
- Здатність використовувати знання англійської мови в освітній діяльності.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

- Здатність сприймати автентичну іншомовну інформацію на слух, зокрема в звичайному спілкуванні та адекватно реагувати на неї.
- Вільно володіти англійською мовою.
- Використовувати професійно профільовані знання в галузі сучасної лінгвістики; використовувати знання, уміння, навички в галузі теорії й практики дослідження мовних явищ для освоєння теоретичних основ і методів сучасної лінгвістики.
- Професійно профільовані знання системи мови й правил її функціонування при іншомовній комунікації; професійно орієнтовані загально-теоретичні знання з усіх аспектів мови, яка вивчається.
- Демонструвати навички професійного спілкування з використанням наукових термінів, прийнятих у фаховому середовищі іноземною мовою.

7. ПРЕРЕКВІЗИТ: -Практичний курс англійської мови

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Англійська мова серед інших мов світу. Фонетичний склад англійської мови. Правила вимови приголосних, голосних звуків та дифтонгів; правила читання буквосполучень та слів; правила інтонаційного оформлення основних комунікативних типів речень. Лексичні відмінності англійської мови. Вправи на вживання лексичних одиниць; лексичний мінімум одиниць з програмних тем курсу, розмовні формули. Правила правопису окремих лексичних одиниць, Граматичні особливості англійської мови. Частина мови. Правила побудови речень, правила вживання часових форм, основні граматичні конструкції, звороти мови;. Основні правила читання. Сучасна англомовна лексика. Мовленнєві та ідіоматичні конструкції англійської мови. Діалогічне та монологічне мовлення. Вивчення лексико-граматичного й фонетичного матеріалу відбувається на основі автентичних текстів. Робота з вищезазначеними джерелами дає можливість студентам оволодіти політичною, економічною й краєзнавчою лексикою англійської мови, а також ознайомитися з державно, парламентською й економічною системами Великобританії та США, їх історичними і географічними особливостями.

Робота з англомовними газетами і журналами. Вдосконалення практики двостороннього писемного та усного перекладу.

Тематика розмовних тем:

1 Привітання та знайомство.

2 Я і моя сім'я. Родинне коло. Родове дерево. Біографія.

3 Пори року. Назви місяців, днів тижня. Частина доби. Дати. Час за годинником.

4 Сьогоднішня погода. Прогноз погоди.

5 Мій робочий день та вихідний. Розпорядок дня.

6 Хобі. Молодь та її інтереси.

7 Моє навчання в університеті. Історія університету. Студентське життя.

8 Вивчення іноземних мов. На занятті.

9 Моя квартира та моя кімната. Студентський гуртожиток

10 Мій будинок. Типи будинків.

11 Життя в місті, в селі. Міський трафік. Визначні місця та історія рідного міста, села.

12 Світ професій. Чоловічі та жіночі професії. Плани на майбутнє. Вибір професії.

13 Вільний час та розваги. Театр. Театральні постановки. Похід у театр. Кіно. Фільми та

їх жанри. Сучасна кіноіндустрія. Музика. Музикальні жанри та тенденції. Молодь та музика.

14 Свята та вихідні. Свята в Україні. Свята в Німеччині. Приватні вечірки.

15 Здоров'я. В аптеці. В поліклініці. В лікарні. Частини тіла та органи. Хвороби.

Особиста гігієна. Здоровий спосіб життя. Шкідливі звички.

16 Їжа. Приготування їжі та рецепти. Продуктовий магазин. Продукти харчування.

Традиційна українська та німецька кухня. В ресторані, в барі, в кафе.

17 Одяг та мода. В магазині. Відділи одягу, канцтоварів, сувенірів.

18 Зовнішність, частини тіла людини. Риси характеру. Види темпераменту. Мій друг, моя подруга.

19 Подорожі. види подорожей. Туризм. В туристичному бюро. В готелі.

20 Сфера послуг. Банк, пошта, телефонні комунікації. Приватні заклади обслуговування: пральня та хімчистка, перукарня, фотоательє, ремонтні майстерні.

21 Книга в житті людини. Книга як джерело знань. Літературні жанри. Мій улюблений письменник. Моя улюблена книга. Улюблені літературні твори. Письменники Англії, Америки, Нової Зеландії та України.

22 Сучасні засоби масової інформації та комунікації. Преса: газети, журнали, Інтернет-видання. Молодіжні журнали та газети. Радіо. Телебачення. Улюблена телепрограма.

23 Охорона навколишнього середовища. Міжнародні організації з охорони навколишнього середовища. Вплив навколишнього середовища на життя людини.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. ApracticalguideforLearnersofEnglish Янсон В., Свистун Л., Богатирьова С., Лежньов С. Практичний курс англійської мови для студентів вищих навчальних закладів. Книга 2. – К.: Логос, 2003.
2. ApracticalguideforLearnersofEnglish Янсон В., Свистун Л., Богатирьова С., Лежньов С. Практичний курс англійської мови для студентів вищих навчальних закладів. Книга 3. – К.: Логос, 2004.
3. Возна М.О., А. Гапонів, Н. М. Антонюк, Н.С.Хоменко, А.В. Пермінова за заг. ред. проф. В.І.Карабана. Англійська мова IV курс. Підручник. – Вінниця: Нова Книга, 2008.
4. Черноватий Л.М., Карабан В.І., Набокова І.Ю., Фролова Є.І., Рябих М.В., Слюнін О.В., Пчеліна С.Л., Машенко С.Г., Зайда В.М. Практична граматики англійської мови з вправами: Посібник для студентів вищих навчальних закладів освіти. Том 1. – Вінниця: Нова книга, 2006.
5. Хоменко Е. Г. Граматика англійської мови: Навч. Посіб. – К.: Знання-Прес, 2003. с.
6. Практикум з граматики англійської мови: Навчальний посібник для студентів 1 курсу факультетів іноземних мов, спеціальність "англійська мова" / В.Ю. Паращук, Т.В. Савенко, Л.Ф. Грацюк. – Вінниця, НОВА КНИГА, 2003.
7. Vince M. Language Practice. Intermediate. – Macmillan, 2003.
8. McCartney M. English Vocabulary in Use. – Cambridge University press, 2001.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ:практичні заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ:англійська/українська.

Ділова англійська мова

1. КОД: ОК 7

2. РІК НАВЧАННЯ: третій

3. СЕМЕСТР: 6

4. ЛЕКТОР: -доц. Сорока Т.В.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ:

- Здатність усно і письмово спілкуватися українською та англійською мовами у професійній діяльності.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Здатність працювати в команді; здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність діяти із соціальною відповідальністю та спілкуватися іноземною мовою у професійній діяльності.
- Базові уявлення про мову як особливу знакову систему та її типологічні риси.
- Здатність демонструвати знання з теорії мови, що вивчається; розуміння сутності й соціального значення набутої професії.
- Професійні знання і уміння з перекладознавства.
- Здатність до ведення ділової комунікації усно і письмово.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

- Знати правила оформлення ділової кореспонденції та документації, основи ділових телефонних переговорів, принципи створення презентацій.
- Знати граматичні структури, що є необхідними для гнучкого вираження відповідних функцій та понять, а також для розуміння і продукування широкого кола текстів в професійній сфері.
- Знати мовні форми, властиві для офіційних та розмовних реєстрів професійного мовлення.
- Мати широкий діапазон словникового запасу (у тому числі термінології), що є необхідним в професійній сфері.
- Демонструвати міжкультурне розуміння у конкретному професійному контексті та розуміти оригінальні, професійно спрямовані тексти та діалоги, фонограми переважно професійного спрямування.
- Спілкуватися письмовою формою та оформлювати ділову документацію.
- Бути спроможними оволодіти новітньою фаховою інформацією через іноземні джерела, використовувати українську мову як державну у професійному спілкуванні.
- Використовувати іноземну мову для організації ефективної міжкультурної комунікації.
- Використовувати інформаційні технології для вирішення стандартних завдань професійної діяльності.

7. ПЕРЕКВІЗИТ: Англійська мова: практичний курс. Вступ до мовознавства. Вступ до германської філології з основами наукових досліджень.

8. ЗМІСТ КУРСУ: Етика і культура ділового спілкування. Візит іноземного партнера (ділова кореспонденція, ділова бесіда, ділова нарада, діловий етикет, зустріч в аеропорту, знайомство, поселення в готель). Відрядження (телефонна розмова з компанією, замовлення номера в готелі, купівля квитка на літак, поселення в готель). Прибуття до країни (митний і паспортний контроль, в аеропорту, на вокзалі, розклад, місцевий транспорт, відмінності в культурі). Побут і сервіс (готельний сервіс, харчування, ресторани). Пошук роботи. Оголошення про прийом на роботу, реклама. Різновиди та заповнення аплікаційних форм (анкет). Складання резюме, супровідних листів. Співбесіда: складові та стратегія поведінки. Фінансова документація: рахунки та чеки. Ділові переговори. Технічна лексика ділового спілкування. Ділове спілкування у сфері Інтернету.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Біконя О.П. Ділова англійська мова: навчальний посібник. Вінниця, Нова книга, 2010.
2. Малик, Г. Д. Переклад ділового мовлення: навч.-метод. комплекс. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2006.
3. Тарнопольський О. Б. Ділові проекти (Business project): Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2007.
4. Business and Commerce. – Oxford University Press, 2004.
5. Бондар Т.І. Англійська мова для аспірантів та наукових співробітників : навч. посіб. / Т.І.Бондар, З.Ф.Кириченко, Д.М.Колесник, Л.П.Дегтярьова, В.К.Шпак. – К.: Центр навчальної літератури, 2005.

6. Буданов С.І. Ділова англійська мова. Business English: навч. видання / С.І.Буданов, А.О.Борисова. – Харків: Торсінг Плюс, 2009.
7. Науменко Л.П. Ділова англійська мова: навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів культури і мистецтв / Л.П.Науменко. –Київ: ДАКККіМ, 2004.
8. Паламарчук К.М. Ділова англійська мова: навч. посіб. / К.М.Паламарчук. – К.: ДАКККіМ, 2007.
- 10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ:** лекції, семінарські заняття, самостійна робота.
- 11. МОВА НАВЧАННЯ:** англійська/українська

Порівняльна типологія англійської та української мов (порівняльна лексикологія, порівняльна граматики)

1. КОД: ОК 8

2. РІК НАВЧАННЯ: четвертий

3. СЕМЕСТР: 7

4. ЛЕКТОР: -доц. Четверікова О.Р.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ:

- Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел;
- Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- Здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній діяльності, опрацьовувати фахову літературу іноземною мовою;
- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій, зокрема для вирішення стандартних завдань професійної діяльності; здатність проведення досліджень на належному рівні.
- Розуміння структури порівняльної типології англійської та української мов (порівняльна лексикологія, порівняльна граматики) та її теоретичних основ;
- Базові уявлення про мову як особливу знакову систему, її природу та функції, про генетичну і структурну типологію мов світу; лексичний, граматичний рівні мови;
- Здатність демонструвати знання з теорії мов, що вивчаються, аналізувати просторові (горизонтальні) та соціальні (вертикальні) різновиди мови;
- Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних фактів.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

- Вміння знаходити й ефективно використовувати при навчанні іноземному мовленню спільні та відмінні риси в системі лексичних та граматичних явищ англійської та української мов.
- Навчитися виявляти ізоморфні та аломорфні явища в мікросистемах англійської та української мов і методом зіставлення показати їх у системі кожної мови зокрема.
- Знати місце порівняльної типології в колі інших лінгвістичних одиниць, історія типологічних досліджень.
- Надавати характеристику аломорфних явищ у відповідних підсистемах порівнюваних мов.
- Знати: класифікацію мов за їх походженням; основні методи типологічного дослідження.
- Знати головні поняття порівняльної лексикології та порівняльної граматики.
- Розповідати про історію та методи типологічних досліджень; розрізняти (типове у мові) і (тип мови), повні та часткові мовні універсалиї, метамову та мову-еталон.
- Розрізняти різні типи морфем у порівнюваних мовах; надати типологічні характеристики морфологічних категорій частин мови, різних синтаксичних явищ, які є ізоморфними чи аломорфними для відповідних підсистем англійської та української мов.
- Порівнювати лексику на рівні окремого слова, лексико-семантичної групи слів і загальних лексико-семантичних категорій;
- Аналізувати типологію словотвірних систем, презентувати типологічні відмінності речення: простого, складно-сурядного та складно-підрядного, розрізняти комунікативні типи речень в

порівнюваних мовах.

- Знати основні напрями досліджень в галузі лексикологічних студій, концептуальний та термінологічний апарат типологічних досліджень;
- Розуміти етимологічний склад англійської та української мов, поняття, що складають спільнослов'янський та спільногерманський лексичні пласти;
- Розрізняти спільні та відмінні риси морфемної будови англійського та українського слова; продуктивні та непродуктивні способи словотворення в англійській та українській мовах; сучасні словотворчі процеси та тенденції у зіставлюваних мовах;
- Знати основні концепції щодо визначення поняття слова, значення слова, типів значень, характеру сполучуваності лексичних одиниць та принципи будови семантично-функціональних полів та групування слів у семантичні, тематичні класи; характер відношень між елементами.

7. ПЕРЕКВІЗИТ: Вступ до перекладознавства. Вступ до германської філології з основами наукових досліджень. Вступ до мовознавства. Англійська мова: практичний курс.

8. ЗМІСТ КУРСУ: За допомогою англійської та української мов представити основні категорії лексикології, граматики і типології та висвітлити специфічні властивості лексикологічної та граматичної системи англійської мови у порівнянні з лексикологічною та граматичною системою української мови. Курс закладає основи наукового підходу до порівняльного аспекту лексикологічних та граматичних явищ та категорій рідної та іноземної мови. Поняття категоріального апарату типологічних та зіставних досліджень у лінгвістиці; виявлення аломорфних та ізоморфних рис у лексичних та граматичних системах англійської та української мов; визначення лексичних та граматичних труднощів, які пов'язані з перекладом та з діями перекладача; встановленню зв'язків між теорією лексикології та граматики та реаліями живої мови в їх історичному розвитку і сучасному функціонуванні. Застосовувати методи семного, трансформаційного, субституційного, конституентного та порівняльного аналізів. Фундаментальні засади порівняльної лексикології. Галузі лексикологічних досліджень: етимологія, неологія, дериватологія, ономастика, семасіологія, фразеологія, діалектологія, лексикографія. Зв'язок лексикології з іншими галузями лінгвістики. Поняття лексичної системи. Види внутрішньо-системних зв'язків у мові: синтагматичні та парадигматичні відношення слів. Слово як основна мовна одиниця. Фонетична, морфологічна та семантична мотивація слів. Співвідношення між концептом та поняттям. Мовна і концептуальна картина світу. Етимологічна характеристика словникового складу сучасної англійської та української мов. Періодизація, причини та джерела запозичень, типологія та асиміляція запозичень. Методи лексикологічних досліджень. Лексикографія як лінгвістична дисципліна. Класифікації лінгвістичних словників англійської та української мов. Словотвір та інші способи номінації в сучасній англійській та українській мовах. Морфологічний та дериваційний рівні морфологічного аналізу слова. Принципи морфологічного аналізу та його основні одиниці. Класифікація морфем. Дериваційний аналіз та основні одиниці дериваційної системи. Афіксальна деривація іменників, прикметників, дієслів, числівників англійської та української мов. Конверсія на морфологічному, синтаксичному та семантичному рівнях. Словоскладання (композиція) в англійській та українській мовах. Різні підходи до класифікації композитів. Ендоцентричні, екзоцентричні складні слова. Скорочення. Типи скорочень: злиття, аббревіація, акронімізація, усичення у зіставлюваних мовах. Другорядні способи словотвору: чергування голосного, наголосу; зворотний словотвір, реконверсія, звукоімітація, римокомбінація.

Семасіологія та об'єкт її дослідження. Сема як мінімальна одиниця внутрішньої будови слова.

Семантична структура слова. Поняття значення. Види значень. Семантичні класи слів в українській та англійській мовах: полісемія, омонімія, синонімія, антонімія, паронімія. Омонімія та її підкласи. Класифікації синонімів у синхронічному та діахронічному аспектах. Джерела синонімії. Явище антонімії та паронімії у порівнюваних мовах. Експресивний ресурс лексичної системи англійської та української мов. Фразеологія. Вільні та сталі словосполучення. Види фразеологізмів, характеристика значень. Афоризми, приказки та паремії у системі фразеології. Джерела походження фразеологізмів в українській та англійській мовах, стильова ознака їх вживання. Стратифікація словникового складу мови за хронологічним

критерієм. Архаїчна лексика у словниковому складі англійської та української мов: історизми, власне архаїзми; етимологічні дублети, лексикологічні інтернаціоналізми. Сучасні запозичення до лексичних систем української та англійської мов: характеристика джерел, структури та семантики слів. Діалекти сучасної англійської та української мов. Мовний суб-стандарт (просторіччя, сленг, жаргон).

Основні поняття порівняльної граматики. Порівняльна морфологія. Проблема виділення частин мови. Іменник, 1) категорії відмінка, вираженої парадигмою відмінювання, що складається з шести відмінків; 2) категорії числа, що у свою чергу складається з двох чисел – однини та множини; 3) категорії граматичного роду, що представляє три роди – чоловічий, жіночий, середній, які мають відповідне морфологічне вираження. На відміну від української, іменник в англійській мові характеризується наявністю двох граматичних категорій: категорії числа, що складається з двох чисел – однини та множини; категорії детермінованості (означеності-неозначеності), що виражена артиклями у препозиції. Прикметник, прийменник та займенник в англійській та українській мовах. Дієслово категорії виду; категорії часу, категорії стану, категорії способу, категорії особи, категорії роду, категорія часової віднесеності. Речення, словосполучення. Комунікативні типи речення. Прості речення. Складно-сурядні та складно-підрядні речення в англійській та українській мовах.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Кармишева І. Д. Контрастивна граматика англійської та української мов: Навч. Посібник / І. Д. Кармишева. – Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2008.
2. Конспект лекцій з дисципліни «Порівняльна граматика англійської та української мов» для студентів III курсу денної та IV курсу заочної форм навчання напряму 020303 «Філологія» / Укл. ст. викладач Беляков В.І. – Дніпродзержинськ. ДДТУ, 2012.
3. Корунець І. В. Порівняльна типологія англійської та української мов. Навчальний посібник. – Вінниця. «Нова книга», 2004.
4. Волкова Л. М. Теоретична граматика англійської мови. – К.: Вид-во КНЛУ, 2007.
5. Верба Л. Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов. [англ./укр.]: Навчальний посібник для ВНЗ, Вінниця. «Нова книга», 2003.
6. Квеселевич Д. І., Сасіна В. П. Практикум з лексикології сучасної англійської мови. — Вінниця: Нова кн., 2001.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: англійська/українська

Стилістика англійської мови

1. КОД: ОК 9.

2. РІК НАВЧАННЯ: третій

3. СЕМЕСТР: 6

4. ЛЕКТОР: -доц. Четверікова О.Р.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ:

- Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми та спілкуватися іноземною мовою у професійній діяльності.
- Опрацьовувати фахову літературу іноземною мовою;
- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, розуміння структури стилістики англійської мови та її теоретичних основ.
- Здатність демонструвати знання з теорії мов(и), що вивчається.
- Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову, що вивчається, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань.
- Розуміння основних проблем дисциплін, що визначають конкретну філологічну галузь, їх взаємозв'язку в цілісній системі знань.

- Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань; розуміння значення всіх підсистем мови для вироблення вмінь аналізувати мовні одиниці, визначати їх взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють;
- Здатність аналізувати усні й письмові тексти різних стилів державною та англійською мовою.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

- Розуміти основні завдання стилістики англійської мови.
- Використовувати методи стилістичних досліджень.
- Оперувати основними поняттями стилістики.
- Презентувати інформацію про фонетичні, графічні виразні засоби і стилістичні прийоми та морфологічну стилістику; лексичні та лексико-синтаксичні виразні засоби та стилістичні прийоми і розрізняти їх у текстах.
- Пояснювати особливості вживання виразних засобів та стилістичних прийомів; оперувати основними стилістичними термінами та вживати на практиці отримані знання щодо функціональних стилів.

7. ПЕРЕКВІЗИТ: Англійська мова: практичний курс, Вступ до мовознавства, Вступ до перекладознавства, Порівняльна типологія: порівняльна лексикологія, порівняльна граматики

8. ЗМІСТ КУРСУ: Походження терміну стилістика; основні завдання стилістики англійської мови. Основні поняття стилістики. Основні стилістичні поняття: стиль, норма, текст, контекст, стилістична норма, усне, писемне мовлення, виразні засоби, образи та стилістичні прийоми. Фонетичні, графічні виразні засоби і стилістичні прийоми та морфологічна стилістика. Авторські фонетичні стилістичні засоби. Взаємодія графіки та звучання, пунктуація. Графічна образність. Поняття про транспозицію частин мови. Стилiстичне вживання артиклів. Характерні риси фонетичних, графічних виразних та морфологічних стилістичних засобів. Лексичні та лексико-синтаксичні виразні засоби та стилістичні прийоми. Фігури кількості, якості, контрасту, тотожності, нерівності. Стилiстичний синтаксис: синтаксичні виразні засоби та стилістичні прийоми. Особливості побудови речення: еліптичні речення, апосіопезис, асиндетон. Зміна порядку слів: інверсія та приєднувальні конструкції. Риторичні запитання та парцельовані конструкції. Класифікації функціональних стилів у вітчизняній та зарубіжній лінгвістиці. Стилiстичні особливості ділової кореспонденції, публіцистичного стилю, ораторського мовлення, жанрові особливості публікацій: коментарю, рецензії, анонсу, стилістичні особливості статей різної тематики, особливості наукового стилю англійської мови та науково-популярного підстилю, газетного стилю, розмовного стилю та белетристичного стилю.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Дубенко О.Ю. порівняльна стилістика англійської та української мов. – Вінниця, НОВА КНИГА, 2005.
2. Єфімов Л.П. Стилiстика англійської мови і дискурсивний аналіз. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2004
3. Селіванова О.О. Актуальні напрями сучасної лінгвістики (аналіт. огляд).- К.- Видавництво Українського фітосоціологічного центру, 1999. - 148с.
4. Kukharensko V.A. A Book of Practice in Stylistics. A Manual. - Вінниця: Нова книга, 2003. – 160с.
5. Бацевич Ф. Основи комунікативної девіатології. – Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2000.
6. Науменко А.М. Філологічний аналіз тексту (основи лінгвопоетики). – Вінниця: НОВА КНИГА, 2005.
7. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. – Полтава: Довкілля. – К., 2006.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: англійська/українська

Основи педагогіки та психології

1. КОД: ОК 10

2. РІК НАВЧАННЯ: перший

3. СЕМЕСТР: 1

4. ЛЕКТОР: доц. Кічук А.В.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ:

- Готовність до пізнання нового і неперервного навчання, до опанування нових знань та стратегій/способів мислення.
- Формування цілісного уявлення про психіку, її рівні, психічні явища.
- Засвоєння сутності психічних явищ, основних закономірностей психічних пізнавальних, емоційно-вольових процесів і станів та психологічних особливостей особистості і їх зв'язку з поведінкою та діяльністю людини.
- Формування у студентів аналітико-синтетичного та аналітико-критичного типу мислення.
- Розуміння структури основ педагогіки та психології, її теоретичних основ.
- Здатність демонструвати знання з теорії дисципліни, що вивчається; базові уявлення про наукові методи і школи основ педагогіки і психології; базові уявлення про основні тенденції розвитку дисципліни.
- Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

- Характеризувати психічні явища як форми психічного відображення дійсності і регуляції поведінки та діяльності людини.
- Аналізувати сучасні напрямки психологічної науки.
- Застосувати отримані знання при аналізі та оцінці своєї поведінки і особистості та поведінки і особистості інших людей.
- Класифікувати, характеризувати та застосувати методи психології, визначати роль психологічних знань у різних видах професійної діяльності, у пізнанні себе та інших людей,
- Аналізувати комунікативні дії, застосувати методи вивчення міжособистісних стосунків у групі, застосувати методи вивчення когнітивних процесів, застосувати методи вивчення емоційних процесів.
- Застосувати методи вивчення вольових процесів, дати характеристику прояву особливостей темпераменту, характеру та здібностей у поведінці та різних видах діяльності людини.

7. ПРЕРЕКВІЗИТ: -

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Предмет і завдання педагогіки. Мета і завдання виховання. Система освіти в Україні. Розвиток, виховання й формування особистості. Вікова періодизація розвитку особистості. Предмет і завдання дидактики. Закономірності і принципи навчання. Зміст освіти. Методи навчання та форми організації навчального процесу. Сутність, структура та методи виховання. Сутність та структура процесу виховання. Загальні методи виховання. Методи формування свідомості особистості перекладача. Методи організації діяльності й поведінки. Методи стимулювання діяльності й поведінки. Методи самовиховання й перевиховання особистості. Зміст та організація процесу виховання. Загальна психологія як наука. Предмет і завдання загальної психології. Структура сучасної психології. Рівні та структура психіки. Методологічні принципи загальної психології. Класифікація і характеристика методів загальної психології. Діяльність. Спілкування. Особистість. Соціальні групи. Відчуття. Сприймання. Уявлення і пам'ять. Мислення і мовлення. Уява. Увага. Емоції і почуття. Воля. Темперамент. Характер. Здібності.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Бондарчук Е.И. Основы психологии и педагогики- К.;, 2002
2. Дубравська Д.М. Основы психологии. – Львів, 2001.
3. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка. – К., 2001.
4. Палеха Ю.І. Основы психологии та педагогики- К.;, 2002

5. Степанов О.М. Основи психології і педагогіки - К., 2006

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

Німецька мова: практичний курс

1. КОД: ОК 11

2. РІК НАВЧАННЯ: перший, другий, третій

3. СЕМЕСТР: 1,2,3,4,5

4. ЛЕКТОР: -доц. Головина Н.Б., ст. викл. Лузанова Л.В., доц. Шавловська Т.С.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ:

- Здатність сприймати автентичну іншомовну інформацію на слух, зокрема в звичайному спілкуванні та адекватно реагувати на неї; вільно володіти німецькою мовою;
- Використовувати знання, уміння, навички, отримані в галузі теорії й практики мови та перекладу;
- Мати професійно профільовані знання системи мови й правил її функціонування при іншомовній комунікації; здатність користуватися словниками та науковою літературою, аналізувати стан справ з питань своєї спеціальності;
- Мати професійно орієнтовані загально-теоретичні знання з усіх аспектів мови, яка вивчається.
- Розуміння структури філологічної науки та її теоретичних основ;
- Мати базові уявлення про мову як особливу знакову систему; фонетичний, лексичний, граматичний рівні мови; вільно й ефективно використовувати мову, що вивчається, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя;
- Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань; створювати усні й письмові тексти різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

- Знати особливості артикуляційної бази німецької мови та її відмінності від артикуляційної бази рідної мови; правила артикуляції всіх німецьких голосних і приголосних звуків із формулюванням рідною та іноземною мовами;
- Правила та винятки із правил розподілу довгих і коротких голосних; основні правила німецького словесного і фразового наголосу;
- Знати граматичні правила, які належать до пройденого матеріалу із їх формулюванням рідною й іноземною мовами та винятками із них;
- Засвоїти вільні й стійкі словосполучення, відмінності у лексичних засобах рідної й іноземної мов; знати основні способи словотвору;
- Афіксація і словоскладання; знати пройдений лексичний матеріал в обсязі 1000 лексичних одиниць: слова й фразеологічні одиниці; володіти автоматичними навичками вимови й інтонації в обсязі пройденого лексичного матеріалу;
- Читати знайомі й незнайомі тексти середньої важкості достатньо бігло з правильною інтонацією, вимовою і правильним розподілом пауз;
- Проводити граматичний аналіз пройденого матеріалу із використанням німецької граматичної термінології; знати пройдений орфографічний матеріал; знати основні закономірності взаємовпливу звуків один на одного в мовленнєвому потоці.
- Обговорювати навчальні та пов'язані зі спеціальністю питання, для того щоб досягти порозуміння зі співрозмовником;
- Готувати публічні виступи з низки великої кількості галузевих питань, застосовуючи відповідні засоби вербальної комунікації та адекватні форми ведення дискусій і дебатів;
- Знаходити нову текстову, графічну, аудіо та відео інформацію, що міститься в німецьких галузевих матеріалах (як у друкованому, так і в електронному вигляді), користуючись відповідними пошуковими методами і термінологією;

- Аналізувати англomовні джерела; писати професійні тексти і документи німецькою мовою; перекладати німецькі професійні тексти на рідну мову.

7. ПЕРЕКВІЗИТ: Вступ до германської філології, Вступ до перекладознавства. Вступ до мовознавства.

8.ЗМІСТ КУРСУ:

Навчальна дисципліна «Німецька мова:практичний курс» пропонує студентам поступово опанувати граматичний матеріал, вивчити основні правила читання, засвоїти сучасну німецьку лексику і широко вживані мовленнєві та ідіоматичні конструкції німецької мови. Вивчення лексико-граматичного й фонетичного матеріалу відбувається на основі таких автентичних текстів, як-от: «Походження суспільства», «Стародавні цивілізації», «Пам'ятки культури», «Історія освіти», «Міфи, легенди, мистецтво древніх», «Алфавіт, календарі, бібліотеки», «Витоки демократії» та ін. Робота з вищезазначеними джерелами дає можливість студентам оволодіти політичною, економічною й краєзнавчою лексикою німецької мови, а також ознайомитися з державно, парламентською й економічною системами Німеччини, Австрії, їх історичними і географічними особливостями. Така робота є необхідною для формування й розвитку в майбутніх фахівців навичок та умінь роботи з німецькими газетами і журналами і вдосконалення практики двостороннього писемного та усного перекладу.

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Бориско Н., Брунер Л., Каспар-Хене Х. та ін. Навчально-методичний комплекс DU 1 – Вінниця: Нова книга, 2009.
2. Бориско Н., Каспар-Хене Х., Бондаренко Е. та ін. Навчально-методичний комплекс DU 2; Підручник для студ.вищ.навч.закладів. – Вінниця: Нова книга, 2011.
3. Бориско Н., Каспар-Хене Х., Васильченко Е. та ін. Навчально-методичний комплекс DU 3; Підручник. – Вінниця: Нова книга, 2013.
4. Бочко Г.П., Кудіна О.Ф. Німецька мова: для старшокласників та абітурієнтів: Навч. посіб. – К.: Фенікс, 2000.
5. Логін 1. Німецька мова для студентів-германістів: підручник= Login 1 Deutsch für Germanistikstudenten: Lehrbuch/[Сидоров О.В., Скачкова В.В., Відюкова Н.І. та ін.]. – Вінниця: Нова книга, 2014.
6. Логін 2. Німецька мова для студентів-германістів: підручник= Login 2 Deutsch für Germanistikstudenten: Lehrbuch/[Сидоров О.В., Сотникова С. І., Безугла Л.Р. та ін.; за загальною ред. О.В.Сидорова; мовна ред.. Г. Коллера]. – Вінниця: Нова книга, 2016.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ: практичні заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: німецька/українська

Методика викладання філологічних дисциплін

1. КОД: ОК 12

2. РІК НАВЧАННЯ: третій

3. СЕМЕСТР: 6

4. ЛЕКТОР: - доц.Рябушко С.О.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ:

- Здатність усно й письмово спілкуватися українською мовою як державною в усіх сферах суспільного життя, зокрема у професійній діяльності, мати якісну лінгвістичну підготовку як комплекс лінгвістичних знань про мову як суспільне явище і систему, що постійно розвивається, зв'язок мови з мисленням, культурою і суспільним розвитком народу, вміння оперувати лінгвістичними знаннями у професійно-педагогічній і науково-дослідницькій діяльності, здатність до мовної рефлексії.

- Здатність до критичного мислення й ціннісно-світоглядної реалізації особистості; здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел; здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

- Мати сформовані системи знань і вмінь, філологічних і педагогічних здібностей, ціннісних орієнтацій, інтегративних показників культури мовлення, стилю спілкування, необхідних для якісного виконання педагогічної діяльності.

- Володіти всіма видами мовленнєвої діяльності -аудіюванням, читанням, говорінням, письмом як сукупність знань про українську літературу і фольклор в їх історичному розвитку і на сучасному етапі, вмінь здійснювати філологічну інтерпретацію художнього тексту, оцінювати художню своєрідність, естетику фольклорних творів і творчості письменника в цілому як складову національної духовної культури.

-Застосовувати основні методи літературознавчого аналізу;здатність проектувати педагогічну діяльність, здійснювати науково-педагогічне спілкування у відповідній галузі науки.

-Володіти професійно-практичними навичками навчання філологічних дисциплін, створювати і згуртовувати колектив з метою вирішення освітніх завдань, планувати, контролювати і коригувати власну діяльність.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

- Знати системи мови та основні лінгвістичні і методичні категорії, а також культуру країни, мову якої він/вона викладає, її історію і сучасні проблеми розвитку;
- Знати основні положення загальноосвітньої концепції на певному етапі розвитку суспільства, державної загальноосвітньої політики, в тому числі і з ІМ; психологію особистості перекладача на різних етапах його розвитку, закономірності оволодіння ІМ і культур у навчальних умовах;
- Знати основні вимоги, які висуваються суспільством і наукою до перекладача, його методичної майстерності та особистісних якостей; основні закономірності навчання ІМ і культур, а також зміст і специфіку усіх складників процесу навчання: цілі, зміст, методи, засоби навчання з точки зору їхнього історичного розвитку і сучасного стану.
- Знати загальні питання методики викладання філологічних дисциплін як галузі сучасної педагогічної науки; об'єкт, предмет, принципи методики викладання філологічних дисциплін у навчальних закладах; провідну мету функціонування педагогічної системи, пов'язує основні педагогічні категорії (виховання, навчання, освіту);
- Розуміти співвіднесення орієнтації на широку ерудицію та вузьку спеціалізацію, фундаментальність і технологічність у процесі підготовки і в результатах навчання, загального розвитку особистості й розвитку спеціальних професійних здібностей особистості; зв'язки методики викладання філологічних дисциплін з іншими науками; -
- Знати, що таке лінгво-дидактика і як вона співвідноситься з методикою викладання філологічних дисциплін;
- Розуміти основні етапи становлення й розвитку методики викладання філологічних дисциплін у вищих навчальних закладах, методики викладання мовознавчих і літературознавчих дисциплін у вищих навчальних закладах на сучасному етапі.
- Вміти проводити методичну роботу; реалізовувати навчально-наукову діяльність.

7. ПРЕРЕКВІЗИТ: Вступ до мовознавства, Вступ до перекладознавства.

8. ЗМІСТ КУРСУ: Зміст курсу спрямований на формування у майбутніх перекладачів загального уявлення про теорію навчання іноземних мов і культур як наукову галузь, про методичні засади формування іншомовної комунікативної компетентності, про закономірності організації та забезпечення процесу навчання іноземних мов і культур, про історію розвитку методики навчання іноземних мов як науки.

Матеріал курсу представлено таким чином:

1 Методика навчання іноземних мов і культур як наука (як навчальна дисципліна, як освітня технологія); методи дослідження в методиці навчання ІМ і культур; зв'язок методики з іншими науками (педагогіка, психологія, психолінгвістика, лінгвістика, література, соціологія, країнознавство (лінгвокраїнознавство), інформатика, кібернетика);

2 Система навчання ІМ і культур; підходи до навчання ІМ і культур (комунікативно-діяльнісний, компетентнісний, культурологічний та ін.); цілі, зміст, засоби, принципи, методи і технології навчання ІМ і культур;

- 3 Контроль у навчанні ІМ і культур; цілі, функції, види, засоби, форми контролю; вимоги до контролю; об'єкти, критерії і параметри контролю та оцінювання;
- 4 Методика формування мовленнєвих компетентностей (фонетичної, лексичної, граматичної, техніки письма і читання);
- 5 Методика формування мовленнєвих компетентностей (в аудіюванні, говорінні, читанні, письмі);
- 6 Методика формування іншомовної лінгво-соціокультурної компетентності (цілі, етапи, засоби та ін.); контроль рівня сформованості лінгво-соціокультурної компетентності;
- 8 Особливості поглибленого навчання ІМ і культур у загальноосвітніх навчальних закладах;
- 9 Методи і технології навчання ІМ і культур в історичному аспекті.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Бориско Н.Ф. Сам себе методист или советы изучающему иностранные языки. – К.: Фирма «ИНКОС», 2001
2. Вишневський О.І. Методика навчання іноземних мов: навчальний посібник. – К.: Знання, 2011.
3. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О.Б., Борско Н.Ф., Борецька Г.Е. та ін. / за загальн. ред. С.Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2013.
4. Ніколаєва С.Ю. Основи сучасної методики викладання іноземних мов (схеми і таблиці): [навч. посібник]. – К.: Ленвіт, 2008.
5. Щукин А.Н. Лингводидактический энциклопедический словарь более 2000
7. единиц. – М.: Астрель: АСТ: Хранитель, 2007.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська

Теорія та історія світової літератури

1. КОД: ОК 13

2. РІК НАВЧАННЯ третій, четвертий

3. СЕМЕСТР: 6,7,8

4. ЛЕКТОР: - проф. Шевчук Т.С., доц. Савоськіна Т.О., доц. Кіскін, О.М.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ:

- Оволодіння концепціями гуманітарних і суспільних наук та вміння користуватися методами цих наук у галузі літературознавства;
- Вміння користуватися знаннями історико-культурного та літературного контексту в процесі навчання в різних типах навчальних закладів;
- Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- Здатність працювати в команді; здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях, здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, здатність використовувати знання з англійської мови в освітній діяльності, пов'язаній з викладанням світової літератури.
- Здатність передавати зміст, духовний потенціал та художню своєрідність етапних творів англійської літератури на фоні загального літературного процесу та робити оцінку морально-педагогічної значущості тих чи інших творів;
- Ознайомлення з основними перекладами англійських творів та порівняння їх з оригінальними текстами; здатність застосовувати сучасні методи й освітні технології навчання;
- Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії зарубіжної літератури в загальноосвітніх навчальних закладах, практиці навчання зарубіжної літератури;
- Здатність орієнтуватися в літературному процесі країн і народів світу (від давнини до сучасності), спадщині письменників у контексті літератури, історії, культури, інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

- Уявляти сучасні філологічні й дидактичні засади навчання зарубіжної літератури та мати елементи теоретичного й експериментального (пробного) дослідження в професійній сфері та методами їхньої реалізації.

- Розуміти специфіку перебігу літературного процесу різних країн у культурному контексті, літературних напрямів, течії, жанрів, стилів, здобутків національних літератур, художніх творів класики й сучасності; володіти навичками атрибуції, розрізняти літературно-культурні епохи, напрями, течії, жанри, стилі за їхніми сутнісними характеристиками.

- Мати навички творчо-критичного мислення, творчого використання різних теорій й досвіду (вітчизняного, закордонного) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань;

- Працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), видобувати, обробляти й систематизувати інформацію, використовувати її в освітньому процесі;

- Володіти різними видами аналізу художнього твору, визначати його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, його значення для національної та світової культури; порівнювати мовні та літературні факти, явища.

7. ПЕРЕКВІЗИТ: Вступ до мовознавства, Вступ до перекладознавства. Вступ до германської філології з основами наукових досліджень.

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Презентація історико-літературних періодів, кожний з яких має чіткі хронологічні межі і закріплюється за певним семестром: 1) Література античності, європейського Середньовіччя і Відродження; 2) Література XVII-XVIII ст. (бароко, класицизм, Просвітництво); 3) Література романтизму; 4) Література реалізму; 5) Література межі XIX-XX ст.; 6) Література початку XX ст.; 7) Література другої половини XX ст. Культурно-історичні особливості кожної епохи; філософська парадигма світовідчуття; провідні напрями, стильові течії і жанри у літературному процесі епохи. Епічна творчість давніх європейських народів, творчість найвидатніших письменників і поетів кожної доби, їх художній доробок. Критичні та літературознавчі праці кожного історико-літературного періоду, зіставний аналіз літературно-художніх явищ. Дослідження з великою складовою комунікативних та міжособистісних навичок рідною та іноземною мовами. Інтертекстуальні зв'язки національних літератур. Міждисциплінарні зв'язки, зокрема відображення літературних процесів у культурі (філософії, релігії, мистецтві тощо).

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Галич. О. Теорія літератури / О.Галич, В Назарець, Є. Васил*єв: за наук. ред. О.Галича. – К.: Либідь, 2001.

2. Безпечний І. Теорія літератури / І. Безпечний. К.: Просвіта, 2009.

3. Іванішин В.П. Нариси з теорії літератури / В.П. Іванішин – К.: ВЦ «Академія», 2010.

4. Павличко С. Теорія літератури / Соломія Павличко. – К.: Основи, 2002.

5. Хализев В.Е. Теория литературы / В.Е.Хализев. – 2-е изд. – М. Высшая шк., 2000.

6. Ткаченко А.О. Мистецтво слова: Вступ до літературознавства: Пудручник для студентів гуманітарних спеціальностей вищих навчальних закладів. – 2-е вид., випр. і доповн. – К.: ВПЦ «київський університет», 2003.

7. Білоус П.В. Вступ до літературознавства: навч. посіб./ П.В. Білоус. – К.: ВЦ «Академія», 2011. (Серія «Альма-матер»)

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська

Дисципліни вільного вибору факультету

Теорія перекладу

**(вступ до перекладознавства, основи міжкультурної комунікації,
теорія перекладу)**

1. КОД: ВБ 1.1.

2. РІК НАВЧАННЯ: перший, четвертий

3. СЕМЕСТР: 2,8

4. ЛЕКТОР: - доц. Кольцун Н.М., доц. Четверікова О.Р.,

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ:

- Знання теорії перекладу та як лінгвістичної дисципліни та основ міжкультурної комунікації як найважливіших аспектів у процесі роботи перекладача.
- Розуміння теоретичних положень та напрямів у теорії перекладу, термінологічний апарат задля подальшого вивчення окремих перекладацьких дисциплін та формування перекладацької компетенції.
- Здатність до аналізу і синтезу та вміння застосовувати знання в професійній діяльності у стандартних та окремих нестандартних ситуаціях.
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність діяти із соціальною відповідальністю, розуміти основні принципи буття людини, природи, суспільства.
- Здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній діяльності, опрацювати фахову літературу іноземною мовою; усвідомлена повага до різноманіття культур; здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Розуміння структури філологічної науки та її теоретичних основ.
- Здатність демонструвати знання з теорії перекладу.
- Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(-ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.
- Розуміння сутності й соціального значення майбутньої професії, основних проблем дисциплін, що визначають конкретну філологічну галузь, їх взаємозв'язку в цілісній системі знань; здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).
- Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

- Знати роль і значення теорії перекладу (*вступ до перекладознавства, основи міжкультурної комунікації, теорія перекладу*) в суспільстві у різних історичних умовах.
- Розрізняти види перекладацької діяльності, особливості комунікації і типи перекладу, завдання теоретичних дисциплін; вимоги до перекладача, підходи до різних типів письмових та усних матеріалів при їх перекладі.
- розрізняти різні функціональні типи тексту з характерними для них особливостями.
- Знати загальні положення лінгво-семіотичних, текстологічних культурологічних та соціологічних основ перекладознавства та основ міжкультурної комунікації; особливості різних типів мовлення, перекладу;
- Мати поняття інтра-культурного середовища та систему культурних цінностей та орієнтації;
- Знати принципи двомовної комунікації; поняття кодування та декодування перекладів; особливості текстових та усних повідомлень;
- Розуміти та пояснювати значення соціолінгвістичних факторів; знати особливості культурних систем текстів на двох мовах; основні напрямки у розвитку теорії перекладу; взаємозв'язки теорії та практики перекладу з граматиною, фонетикою, стилістикою, історією мови; поняття одиниці перекладу; поняття адекватності перекладу та еквівалентності перекладу, фонові знання, їх роль у перекладі.

- презентувати інформацію про роль і значення теорії перекладу в суспільстві за різних історичних умов 20го та 21го століття; розрізняти сучасні види перекладу; особливості письмового та усного перекладу.
- ефективно користуватися різними типами словників; пояснити лінгво-семіотичні, текстологічні, культурологічні та соціологічні характеристики перекладу.
- оперувати основними перекладацькими термінами; пояснити особливості понять: перекладацька компетентність, міжмовне посередництво, розкрити особливості перекладу текстів різної функціонально-жанрової належності; пояснити проблеми виділення одиниці перекладу.

7. ПРЕКВІЗИТ: Англійська мова: практичний курс, Вступ до мовознавства.

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Міжкультурна комунікація як наука. Сутність, об'єкт і предмет . міжкультурної комунікації. Аспекти міжкультурної комунікації. Поняття культурного коду. Культурний контекст.Лінгвістичний аспект.Етичний аспект.Соціально-комунікативний аспект.Психологічний аспект.Професійно прикладний аспект.Становлення міжкультурної комунікації як науки. Міжкультурна комунікація в системі наук. Основні категорії міжкультурної комунікації.Нація, народ, етнос. Національно-етнічна свідомість. Національно етнічна ідентичність. Менталітет. Етос. Конфлікт «свого» і «чужого». Сутність національних стереотипів. Національно*культурний символ. Картина світу як віддзеркалення свідомості. Мовна картина світу. Концептуальна картина світу. Ціннісна картина світу. Часова і просторова картини світу. Сприйняття часу в різних культурах. Сутність вербальної комунікації. Аспекти зіставлення лексики різних мов. Внутрішня форма слова. Міжмовні омоніми. Безеквівалентна лексика і фонові знання. Невербальна комунікація. Типи культур і міжкультурні стилі комунікації. Мови і культури світу.

Універсальні закономірності перекладу, лінгво-семіотичні, текстологічні, культурологічні та соціологічні аспекти перекладознавства.Визначення ролі перекладу і перекладача в суспільному житті людей і народів; встановлення складових перекладу та умов, за яких здійснюється адекватний переклад; визначення функцій та сфер застосування кожного типу і виду перекладу.Аналіз комунікативної діяльності перекладача залежно від характеру мовлення; практичне ознайомлення з окремими типами перекладу (підрядковий, скорочений, реферативний, анотаційний, інформативний та літературний). Включення перекладу до сфери мовознавства. Виникнення після другої Світової війни інформаційного вибуху – різкого збільшення обміну інформації між окремими людьми та цілими народами, - що супроводжувався “перекладацьким вибухом” , якому відповідає збільшення кількості та різновидів перекладацької діяльності у світі. Якісні зміни у перекладацькій діяльності. Переважання інформативних перекладів. Появлення лінгвістичної теорії перекладу та стимули її появи. Виникнення машинного перекладу. Зв'язок перекладу з мовою та мовним знаком. Необхідність перекладу та головні труднощі, з котрими стикаються перекладачі. Універсальність характеру мови людини. Гіпотези Н.Хомського, Д.Бікертонна. Знак у перекладознавстві. Типи знаків. Фундаментальні якості мовних знаків. Схема міжмовної комунікації. Уточнення поняття предмету перекладознавства. Теорії Дж. Кетфорда та Ю. Найди. Значення досліджень з лінгвістики тексту для перекладознавства. Поняття тексту. Змістова структура тексту. Вертикальна та горизонтальна структури тексту, глибинна структура тексту. Мовний зміст тексту (експліцитний та імпліцитний). Перекладацька типологія текстів (А.Нойберт). Проблема взаємовідношення мови і культури. Соціально-культурна детермінованість словарного складу мови. Гіпотеза Сепіра – Уорфа. Значення перекладів у культурі мови перекладу. Залежність стратегії перекладача від ступеня престижності іноземного автора у культурі, що приймає. Культурна детермінованість перекладацької діяльності. Функціональні стилі та переклад. Відмінні риси сучасної перекладацької діяльності. Тематичне різноманіття перекладацької діяльності у сучасному світі. Двомовна комунікація як один з найважливіших видів вербальної комунікації. Письмовий та усний різновиди перекладу

та їх головні і відмінні риси. Різниця між художнім та інформативним перекладом. Загальні різновиди перекладацьких трансформацій.

Предмет теорії перекладу, місце теорії перекладу серед інших гуманітарних дисциплін. Лінгвістичний та екстралінгвістичний аспекти перекладу. Поняття перекладу як особливого виду комунікації. Денотативний, конотативний та дискурсивно-прагматичний аспекти перекладу. Взаємозв'язок екстралінгвістичної та лінгвістичної інформації в тексті і його врахування при перекладі. Поняття функціональної інформації (домінанти) тексту і її відображення в перекладі. Переклад буквальний, адекватний та вільний. Шляхи досягнення адекватності в перекладі. Проблема одиниці перекладу. Рівні еквівалентності. Співвідношення формальних та змістових категорій при визначенні рівнів еквівалентності. Основні типи лексико-граматичних перетворень в перекладі: перерозподіл смислових компонентів висловлення, заміна, додавання і вилучення смислових одиниць. Різновиди перекладу за ознаками ситуації перекладу: письмовий та усний переклад, художній, науково-технічний, офіційний тощо. Критерії оцінки якості перекладу. Види лексико-фразеологічних відповідників згідно з теорією закономірних відповідностей: еквіваленти та аналоги (варіантні відповідники). Особливості перекладу образної фразеології. Експресивне перетворення фразеології та його відображення в перекладі. Передавання прислів'їв, крилатих слів в перекладі. Лексико-семантичні трансформації у перекладі. "Безеквівалентна" лексика і шляхи її відтворення у перекладі. Прагматична адаптація елементів, що передають асоціативні реалії. Переклад неологізмів. Передавання інтернаціональної і псевдо-інтернаціональної лексики в перекладі. Особливості перекладу стійких словосполучень. Функції перекладу. Питання теорії перекладу в працях англійських й американських аналітиків перекладу. Моделі перекладу Принципи перекладу різних сфер комунікативних ситуацій. Поняття адекватності, еквівалентності, точності. Термінологічний апарат перекладознавства та лінгвістики на рівні відтворення, тлумачення й використання у професійній та науково-пізнавальній діяльності. Фонові знання, необхідні для адекватного відтворення вихідних текстів широкого спектру галузей науки і техніки українською та іноземною мовами. Сучасні тенденції у перекладознавстві і результати робіт вітчизняних та іноземних дослідників.

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. В. М. Манакин Мова і міжкультурна комунікація. Навчальний посібник. - Київ, Видавничий центр «Академія» - 2012.
2. Сітко А. В., Гудманян А.Г., Єнчева Г. Г. Вступ до перекладознавства. Для студентів напряму 6.020303 "Філологія" Вінниця: Нова Книга, 2017.
3. Корунець І. В. Вступ до перекладознавства. Підручник Вінниця: Нова Книга, 2008.
4. Левицький А.Е. Набережнева Т. Є., Поворознюк Р. В. Комунікативні стратегії: підручник К.: Видавничо-поліграфічний центр Київський університет, 2013.
5. Корунець І.В. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): Підручник. – Вінниця "Нова книга", 2003.
6. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. - Вінниця:Нова книга, 2002.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: англійська/українська

Практика письмового та усного перекладу і термінознавство

1. КОД: ВБ 1.2.

2. РІК НАВЧАННЯ: другий, третій

3. СЕМЕСТР: 3,4,5

4. ЛЕКТОР: -доц. Сорока Т.В., доц. Четверікова О.Р., к.ф.н. Шикірінська О.Б., викл. Шиляєва Т.В.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ:

- Здатність до аналізу і синтезу. здатність застосовувати знання в професійній діяльності у стандартних та окремих нестандартних ситуаціях.
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел;
- Здатність діяти із соціальною відповідальністю, розуміти основні принципи буття людини, природи, суспільства;
- Здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній діяльності, опрацьовувати фахову літературу іноземною мовою та усвідомлена повага до різноманіття культур; здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Розуміння структури філологічної науки та її теоретичних основ; здатність демонструвати знання з теорії та практики перекладу/мов(и), що вивчаються(-ється).
- Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(-ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.
- Розуміння сутності й соціального значення майбутньої професії, основних проблем дисциплін, що визначають конкретну філологічну галузь, їх взаємозв'язку в цілісній системі знань.
- Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації); здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

6.РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

- Вміти використовувати в межах запропонованої тематики лексичні одиниці, сталі вирази, фразеологічні одиниці, граматичні конструкції, особливості стилів та жанрів англійської літературної мови.
- Знати способи перефразування, правила різних комунікативних типів речень за тематикою курсу.
- Правильно оформлювати писемне мовлення у вигляді тексту та мати навички складання усної відповіді у вигляді монологічно оформленого тексту.
- Головні етапи становлення англійської/української термінології; завдання та перспективи розвитку термінології; типологію (предметно-функціональну та лексико-граматичну) термінології; способи термінотворення та джерела поповнення термінології.
- Вільно спілкуватися та робити переклади іноземною мовою (з дотриманням всіх фонетичних, лексико-синтаксичних, граматичних норм) в різних ситуаціях професійного спілкування.
- Робити переклад та переказ різних типів текстів з урахуванням відомостей, отриманих у практичних і теоретичних курсах; реферувати і анотувати іноземною мовою суспільно-політичні, художні, наукові та технічні тексти; розрізняти наукові терміни та номени, науково-номенклатурну символіку.
- Знати структурні, семантичні, тематичні особливості термінів і встановлювати їх походження, виявляти терміни в невласливих їм контекстах та знати правила перекладу термінів.

7. ПЕРЕКВІЗИТ: Вступ до перекладознавства, Порівняльна лексикологія, порівняльна граматики, Англійська мова: практичний курс.

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Ідентичність аспектної стратифікації та наявності змістових відповідників у МО та МП. Навички фахової діяльності майбутнього перекладача/тлумача(необхідність уникати буквалізмів, а також мати вміння застосовуватитрансформації мовних одиниць для досягнення адекватності їх перекладу). Способи відтворення таких граматичних явищ як особові форми дієслова уактивному та пасивному стані, не особові форми дієслова (дієприслівник, герундій,інфінітив), предикативні конструкції з не особовими формами дієслова, модальні дієслова,умовний спосіб в процесі перекладу.Складні для перекладу граматичні явища й конструкції, адекватніваріанти їх відтворення мовою перекладу. речення,які містять відповідні лексико-семантичні та граматичні труднощі; Переклад власне завершених текстів різних функціональних стилів з іноземної мови наукраїнську та з української на іноземну мову. Види перекладацьких трансформацій (лексичні, граматичні,

стилістичні, комплексні); Ступень відчутності впливу перекладу на розвиток мовикультури, що сприймає; Оптимальні стратегії вибору мовних одиниць в тексті перекладу.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. – Вінниця: Нова книга, 2002.
2. Карабан В.І., Мейс Дж. Переклад з української мови на англійську мову. Навч. посіб-довідник для студентів вищих закладів освіти. – Вінниця: Нова книга, 2003.
3. Коптілов В.В. Теорія і практика перекладу: Навч. посіб. –Київ: Юніверс, 2003.
4. Мирам Г., Гон А. Профессиональный перевод: Учебное пособие. – Киев: Эльга, Ника- Центр, 2003.
5. Мірам Г.Е., Дайнеко В.В., Тарануха Л.А., Грищенко М.В., Гон О.М. Основи перекладу. Курс лекцій з теорії та практики перекладу для факультетів та інститутів міжнародних відносин. Редактор англ. тексту Н. Брешко. –К.: Эльга, Ніка-Центр, 2003.

6. Korunets I.V. Theory and Practice of Translation. – Vinnytsia: Nova Knyha, 2003.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: англійська/українська

Теорія та практика перекладу німецької мови

1. КОД: ВБ 1.3.

2. РІК НАВЧАННЯ: третій, четвертий

3. СЕМЕСТР: 3,4,5,6

4. ЛЕКТОР: -доц. Головина Н.Б., доц. Шавловська Т.С., ст. викл. Лузанова Л.В.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ:

- комунікативні мовленнєві компетенції, забезпечення ефективного спілкування в професійному середовищі;

- здатність досамоосвіти, що має надати студентам змогу продовжувати вивчати мову і після закінчення вищого навчального закладу;

- формування загальних компетенцій з метою розвитку їх особистої мотивації (цінностей, ідеалів); зміцнювати впевненість здобувачів вищої освіти як користувачів мови, а також позитивне ставлення до вивчення мови;

- сформовані наступні елементи компетентності: видів перекладів, специфіку усного та письмового перекладів, моделей й установок перекладу; еквівалентності та її типології; проблеми інформації та її типів; трансформації в перекладі та їх класифікацію; лексичного, граматичного, фонетичного аспектів перекладу; прагматичної відповідності текстів оригіналу та перекладу; перекладацьких стратегій та тактик.

- здатність до аналізу і синтезу. здатність застосовувати знання в професійній діяльності у стандартних та окремих нестандартних ситуаціях.

- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел; здатність діяти із соціальною відповідальністю, розуміти основні принципи буття людини, природи, суспільства.

- здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній діяльності, опрацьовувати фахову літературу іноземною мовою; усвідомлена повага до різноманіття культур; здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

- Знати предмет теорії та практики перекладу як самостійної лінгвістичної дисципліни та її місце серед інших лінгвістичних дисциплін. значення терміну «переклад».

- Розуміти поняття адекватності перекладу та еквівалентності перекладу, фонові знання, та яка їх роль у перекладі.

- Знати різновиди перекладу у сучасному світі.

- Мати професійні компетенції перекладача;

- Знати основні напрямки у розвитку теорії перекладу; взаємозв'язки теорії та практики перекладу з граматикою, фонетикою, стилістикою, історією мови; особливості розвитку перекладу в Україні та Німеччині;

- Виокремлювати одиниці перекладу; пояснювати трансформації при перекладі.

7. ПРЕРЕКВІЗИТ: Німецька мова: практичний курс. Вступ до перекладознавства.

8. ЗМІСТ КУРСУ: Метою викладання навчальної дисципліни «Практика письмового та усного перекладу (німецька мова)» є формування у здобувачів вищої освіти професійних мовних компетенцій, що сприятиме їхньому ефективному функціонуванню у культурному розмаїтті навчального та професійного середовища. Навчальні та пов'язані зі спеціальністю питання, для того щоб досягти порозуміння зі співрозмовником; публічні виступи з низки великої кількості галузевих питань, застосовуючи відповідні засоби вербальної комунікації та адекватні форми ведення дискусій і дебатів; знаходити нову текстову, графічну, аудіо та відео інформацію, що міститься в німецьких галузевих матеріалах (як у друкованому, так і в електронному вигляді), користуючись відповідними пошуковими методами і термінологією; аналізувати німецькомовні джерела; писати професійні тексти і документи німецькою мовою; перекладати німецькі професійні тексти на рідну мову.

Особливості перекладу у сучасному світі. Переклад як діяльність. Детермінанти перекладацьких дій. Основні види та способи перекладу. Роль мовного знаку в перекладі. Еквівалентність та відповідність у перекладі. Перекладацькі відповідники. Переклад безеквівалентних одиниць. Багатозначна лексика. Лексика, що провокує перекладацькі помилки. Хибні друзі перекладача. Складові лінгвоетнічного бар'єра. Подолання лінгвоетнічного бар'єра. Особливості перекладу текстів різної функціонально-жанрової належності. Міжкультурна комунікація і переклад. Переклад як ланка двомовної комунікації. Переклад на Україні та в Німеччині ХХ-ХХІ столітті.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Бориско Н., Брунер Л., Каспар-Хене Х. та ін. Навчально-методичний комплекс DU 1 – Вінниця: Нова книга, 2009.

2. Бориско Н., Каспар-Хене Х., Бондаренко Е. та ін. Навчально-методичний комплекс DU2 Підручник для студ. вищ. навч. закладів. – Вінниця: Нова книга, 2011.

3. Бориско Н., Каспар-Хене Х., Васильченко Е. та ін. Навчально-методичний комплекс DU 3; Підручник. – Вінниця: Нова книга, 2013.

4. Бочко Г.П., Кудіна О.Ф. Німецька мова: для старшокласників та абітурієнтів: Навч. посіб. – К.: Фенікс, 2000.

5. Логін 1. Німецька мова для студентів-германістів: підручник= Login 1 Deutsch für Germanistikstudenten: Lehrbuch/[Сидоров О.В., Скачкова В.В., Відюкова Н.І. та ін.]. – Вінниця: Нова книга, 2014.

6. Логін 2. Німецька мова для студентів-германістів: підручник= Login 2 Deutsch für Germanistikstudenten: Lehrbuch / [Сидоров О.В., Сотникова С. І., Безугла Л.Р. та ін.; за загальною ред. О.В.Сидорова; мовна ред. Г. Коллера]. – Вінниця: Нова книга, 2016.

7. Кудіна О. Ф. Країни де говорять німецькою. Вид 2. Навчальний посібник. - Вінниця: Нова книга, 2017.

8. Складенко О.Б. Загальнотеоретичний курс німецької мови Переяслав-Хмельницький, 2014.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: німецька/українська